

Fader Vår, del 2: Helgat varde ditt namn

Inledning.

Vi har inlett vårt studium av *Fader vår, Herrens bön*. I den form vi brukar be den i kyrkan ser den ut så här:

*Fader vår, som är i himmelen.
Helgat varde ditt namn,
tillkomme ditt rike,
ske din vilja, såsom i himmelen så ock på jorden,
vårt dagliga bröd giv oss idag,
och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro,
och inled oss icke i frestelse, utan fräls oss ifrån ondo,
ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet.
Amen.*

Förra gången talade vi om första raden i bönen, *Fader vår, som är i himmelen*, nu går vi vidare till den andra, *Helgat varde ditt namn*.

Bibeltext.

*När ni ber skall ni inte vara som hycklarna. De älskar att stå och be i synagogorna och i gathörnen för att synas av människor. Amen säger jag er: De har fått ut sin lön. Nej, när du ber, gå in i din kammare och stäng din dörr och be till din Fader i det fördolda. Då skall din Fader, som ser i det fördolda, belöna dig. Och när ni ber skall ni inte rabbla långa böner som hedningarna. De menar att de skall bli bönhörda för sina många ords skull. Var inte som de. Er Fader vet vad ni behöver, innan ni ber honom om det. Så skall ni be: Fader vår, som är i himlen. Helgat blive ditt namn. Komme ditt rike. Ske din vilja på jorden liksom den sker i himlen. Ge oss i dag vårt bröd för dagen. Och förlåt oss våra skulder, såsom också vi förlåter dem som står i skuld till oss. Och för oss inte in i frestelse utan fräls oss från den onde. Ty om ni förlåter människorna deras överträdelser, skall er himmelske Fader också förlåta er. Men om ni inte förlåter människorna, skall inte heller er Fader förlåta era överträdelser.
(Matteusevangeliet 6:5-15 SFB'98)*

Utläggning.

När vi ser på betydelsen av *helgat varde ditt namn* så kan vi observera följande saker:

- Jesus tar avstamp i den judiska föreställningen om Guds namns helighet¹ som hade gott stöd i Mose lag. Det tredje budordet innehöll förbudet mot att missbruka Herrens namn (2 Mos 20:7, 5 Mos 5:11). Guds namn, JHVH, skulle hållas heligt, och inte missbrukas, t.ex. inte användas som ett kraftuttryck eller en svordom, och inte heller användas lättvindigt då man avlade eder (Matt 5:33). Judarna hade dock drivit det så långt på Jesu tid (och ännu idag) att de inte längre uttalade (och ännu idag inte uttalar) Guds namn av rädsla för att missbruka det. *Helgat blive ditt namn* innehåller

¹ Judarnas uppfattning om helighet, som också Jesus och NT ansluter sig till, hade först och främst betydelsen av "skära av och separera" och inte, som många tänker, i första hand syndfrihet. Gud är syndfri, och det är en konsekvens av Hans helighet, men ordet helig betyder inte i första hand syndfri utan "separerad", "avskild".

alltså en längtan om att det tredje budet skall efterlevas och Herrens namn visas tillbörlig respekt.

- Eftersom *helgat varde ditt namn* är en del av en bön riktad till *Fader vår som är i himmelen*, är det alltså en bön till Gud om att Han skall handla så att Hans eget namn blir helgat bland människorna på det sätt som beskrevs ovan. Verbformerna antyder att det är en önskan om en specifik händelse från Guds sida som skall göra att Hans namn blir helgat. Med risk för att bli för spekulativ kanske det syftar på frälsningsverket på Golgata där Gud visade sin rättfärdighet genom att ställa fram Kristus som ett försoningsställe att tas emot genom tron (Rom 8:23-26).
- I slutändan kanske Jesus syftar på att människor skall bli frälsta och komma till insikt om sanningen, se t.ex. 1 Tim 2:3-4 (nästa del i bönen antyder ju bl a det: *Tillkomme ditt rike*).
- För den redan troende har aposteln Petrus ett värdefullt råd att ge som anknyter till denna delen av *Fader vår*: *Herren Kristus skall ni hålla helig i era hjärtan. Var alltid beredda att svara var och en som begär att ni förklarar det hopp ni äger* (1 Petr 3:15). Uttrycket *hålla helig* är samma grekiska verb som i *helgat varde*, med två viktiga skillnader:
 - Petrus ger oss en direkt uppmaning att uppfylla det som vi har bett Gud att göra i *Fader Vår*. Herrens namn kan endast bli helgat om människor aktivt helgar det, men vi ber att Guds ska verka för att så blir fallet.
 - I *Fader Vår* är det Faderns namn som skall bli helgat, här är det Herren Kristus som person som skall hållas helig. Om vi utgår från att det är samme helige Ande som inspirerat både Matteusevangeliet och 1 Petrusbrevet så kan vi sätta likhetstecken mellan Faderns namn och Herren Kristus och konstatera att det är samma sak att helga Faderns namn och Herren Kristus. Herren Kristus har ju fått namnet över alla namn (Fil 2:9-11) och i honom bor Guds namn (2 Mos 23:21)
- Att Jesus talar om bönen *Fader Vår* som en bön som främst skall bedjas enskilt och inte så att människor kan se det och berömma oss (Matt 6:5) visar också vems namn det är som skall upphöjas: inte vårt namn, utan Guds namn!
- Slutligen kan vi också konstatera att ordningen i *Fader Vår* är betydelsefull. Efter den inledande raden där vi tilltalar Gud som vår *Fader* uppmanas vi att *först och främst* bedja om att Guds namn skall bli helgat, och naturligtvis då i alla de avseenden som vi berört här.

Kuriosa.

Den kan vara intressant att se hur andra översättningar översatt *Fader Vår* i Matt 6.

Bibel2000	Åkesson	NuBibeln 2017	Reformationsbibeln
<i>Vår fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden så som i himlen. Ge oss i dag vårt bröd för dagen som kommer. Och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss från det onda.</i>	<i>Vår Fader, som är i himlarna! Blive ditt namn helgat, komme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen så ock på jorden giv oss i dag vårt behövlige bröd; och förlåt oss våra skulder såsom och vi hava förlåtit dem, som äro oss skyldiga och för oss icke in i frestelse, utan fräls oss från det onda.</i>	<i>Vår Fader i himlen, låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma och din vilja ske här på jorden så som den sker i himlen. Ge oss idag den mat vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi förlåter dem som står i skuld till oss. Hjälp oss när vi prövas, och rädda oss från det onda.</i>	<i>Fader vår som är i himlarna! Helgat vare ditt namn. Låt ditt rike komma. Ske din vilja, såsom i himlen, så också på jorden. Ge oss idag vårt dagliga bröd, och förlåt oss våra skulder, såsom också vi förlåter dem som är oss skyldiga. Och för oss inte in i frestelse, utan fräls oss från det onda, för riket är ditt och makten och härligheten i evighet. Amen.</i>

Betel

FÖRSAMLINGEN

JÖNÅKER

Anteckningar från Betelförsamlingen i Jönåkers böneskola 2018-19, del 9